

На жаль, екстемпоральна рецептура зустрічається все рідше, оскільки кількість аптек, які мають ліцензію на виготовлення лікарських засобів за індивідуальними прописами з кожним роком скорочується.

Власники аптек часто недооцінюють даний напрям, як можливість отримання додаткового прибутку. Звичайно є обмеження :

- наявність ліцензії на право виготовлення лікарських засобів в умовах аптеки;
- наявність матеріально-технічної бази (обладнання, посуду, приміщень, які мають ряд вимог);
- відсутність певних субстанцій, або досить висока їх вартість.

Для удосконалення сучасної системи виготовлення лікарських форм за індивідуальними прописами, необхідно :

- детальне вивчення сучасної рецептури;
- визначення перспективних лікарських форм;
- вдосконалення технології прописів, які вийшли з вжитку, але мають ряд переваг (наприклад, пілюлі);
- розширення асортименту внутрішньоаптечних заготовок, напівфабрикатів (особливо, стосовно мазевих та супозиторних основ);
- використання засобів малої механізації;
- розширення асортименту лікарських та допоміжних речовин вітчизняного виробництва;
- використання нових експресних та економічних методів перевірки якості лікарського засобу.

УДК 615.014.2:615.12:37.091.33–027.22

НОМЕНКЛАТУРА ЕКСТЕМПОРАЛЬНИХ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ В АПТЕКАХ м. ХАРКОВА

Марфутіна Т.О, проф. Вишневська Л.І., доц. Богуцька О.Є.

Кафедра аптечної технології ліків ім. Д.П. Сала

Студенти університету направляються для проходження виробничої практики з аптечної технології ліків в аптеки м. Харкова та області, які

мають ліцензію на приготування лікарських препаратів. В аптеках є виробничі приміщення, необхідне оснащення, нормативна документація для виробництва екстемпоральних лікарських препаратів. Незважаючи на загальну позитивну оцінку умов проходження практики, вважаємо за необхідне поділитися деякими проблемами, які мають аптеки, і з якими стикається студент при проходженні практики. Ми проаналізували номенклатуру екстемпоральних лікарських препаратів в аптеках м. Харкова та області. На жаль, на разі кількість екстемпоральних лікарських препаратів у багатьох аптеках обмежена від кількох одиниць до декількох десятків. Частіше це порошки для внутрішнього застосування або присипки, збори, рідкі лікарські форми, мазі, очні краплі. При прописуванні рецепту лікарі частіше обмежуються прописуванням лікарських форм, до складу яких входять 1-2 інгредієнти. Наприклад, в аптеках готують розчини етакридину лактату, фурациліну, кислоти борної, хлоргексидину, калію йодиду, новокаїну та ін. Основна причина – недостатній асортимент субстанцій, що виробляються в Україні. Крім того, більшість аптек взагалі не мають виробничих приміщень навіть для виготовлення нестерильних екстемпоральних лікарських форм, тому рідко аптеки виготовляють розчини для ін'єкцій, хоча асортимент готових лікарських препаратів даної групи обмежений і не може задовольнити усіх потреб медицини, особливо в нашій країні.

В сучасних умовах розвитку ІТ- технологій, збільшення кількості людей похилого віку потреба, наприклад, в очних лікарських препаратах, зокрема очних краплях постійно зростає. Важко знайти аптеку де готують очні краплі. Наприклад, загально відомі вітамінні краплі, фармакологічна дія яких перевірена не одним десятиріччям, аптеки практично не виготовляють, пояснюючи це відсутністю інгредієнтів. В аптеках мало виготовляють лікарських форм для людей похилого віку та дітей. Останні потребують спеціальних умов приготування, яких немає у багатьох аптек.

Таким чином, в аптеках України потрібно розширювати номенклатуру екстемпоральних лікарських форм, наладжувати виробництво вітчизняних субстанцій, створювати нову нормативну базу.